

Школска 2015/16. година
Републичко такмичење ученика гимназија и средњих стручних школа
Књижевна олимпијада
IV разред

Шифра: _____

1.	<p>На основу следећег описа одреди о ком је писцу реч, па његово пуно име и презиме напиши на линији.</p> <p>Овај савременик романтичара, који је, уједно, у својим најбољим делима и први реалиста у српској књижевности, рођен је у Сентандреји. У револуцији 1848. године залагао се за сарадњу с Мађарима и због тога је постао неомиљен међу угарским Србима. У књижевности се истицао најпре као уредник „Летописа” (1854–1856) и писац програмских чланака, да би се тек касније посветио роману и приповеци. Нека од његових дела су <i>Милан Наранџић</i> и <i>Васа Репнект</i>.</p> <p>Име овог писца је: _____.</p>	
2.	<p>Упиши речи које недостају у првој строфи песме <i>Албатрос</i> Шарла Бодлера.</p> <p>Докони морнари од забаве _____ Често албатросе, силне морске птице, На путу немарне, тихе _____ Лађа што над љутим вртлозима плове.</p>	
3.	<p>Пажљиво прочитај следећи опис, па на линији напиши име јунака по коме је Иво Андрић назвао Латифагу, управника затвора у <i>Проклетој авлији</i>.</p> <p>Овај јунак је у земљама некадашњег Отоманског царства (посебно у подручју Анадолије, у приобаљу Средоземног и Црног мора и у Истамбулу) јунак који се бори против смрти, власти и негативних појава у друштву. Био је омиљени лик у позоришту сенки, посебно прихваћен код средње класе током празника и разних свечаности. Одлике тог позоришта јесу сатира и бурлеска које изазивају смех код публике. Током 19. века, осим у Турској, његов лик прихваћен је у Тунису, Алжиру, Сирији и Египту (Каиро).</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(име јунака)</p>	
4.	<p>Заокружи слово испред одговарајућег низа стилских фигура, које препознајеш у следећем примеру:</p> <p>О земљо, мајко моја, видео сам твој нежни лик и заволео твоју тужну прашину.</p> <p>а) метонимија, анафора, градација, контраст б) апострофа, епитет, метафора, асонанца в) реторичко питање, персонификација, поређење, епифора</p>	

5.	<p>На основу датог одломка, препознај о ком је делу реч, па наслов тог дела и име и презиме писца напиши на линијама.</p> <p>Госпођа Јохансон била је жена амбициозна и желела је да ми покаже за тих десет дана све што се може видети у Шведској, све што би могло „као жену” да ме интересује.</p> <p>_____</p> <p>(наслов дела) _____ (име и презиме писца)</p>	
6.	<p>1. Које године је Миодраг Павловић објавио своју прву књигу, <i>87 песама</i>? а) 1952. б) 1962. в) 1972. г) 1982. (Заокружи слово испред тачног одговора.)</p> <p>2. На линији напиши (по сопственом избору) наслов једне песме Миодрага Павловића.</p> <p>_____</p>	
7.	<p>У следећем одломку из романа <i>Ана Каређина</i> подвуци делове текста који представљају унутрашњи монолог јунакиње.</p> <p>Истог тренутка се згрози пред оним што је учинила. „Где сам ја? Шта радим? Зашто?” Хтеде да се дигне, да се одбаци натраг, али нешто огромно, неумољиво, лупи је по глави и повуче за леђа. „Господе, опрости ми све!” проговори осећајући немогућност борбе.</p>	
8.	<p>Служећи се бројевима од 1 до 5, успостави редослед реплика у одломку из <i>Балканског шпијуна</i> Душана Ковачевића.</p> <p><i>Подстанар</i>: Није био у Скопљу, био је у Нишу. Одсео је код стрица, распитивао се о мени, о мом покојном оцу и брату, који сад живи у Паризу. _____</p> <p><i>Даница</i>: На службеном путу? _____</p> <p><i>Подстанар</i>: Мислио сам, првих неколико дана, да се срећемо случајно, да нам се путеви укрштају, а онда сам видео да су случајности намерне, да ми је за петама цео дан... Знате ли где је био последња четири дана? _____</p> <p><i>Даница</i>: У... Скопљу. _____</p> <p><i>Подстанар</i>: У ком граду? _____</p>	
9.	<p>На линији испод стихова напиши име и презиме песника на кога се стихови односе (из чије је песме Иван В. Лалић преузео први стих).</p> <p>„Чуј како јауче ветар кроз пусте пољане наше, И око угла Таковске и Далматинске Улице, где некада песников био је врт, Сад избрисан, сведок на две анонимне зелене мрље Са обе стране зида Ботаничке баште...”</p> <p>_____</p> <p>(име и презиме песника)</p>	

10.	<p>У следећем низу подвуци наслове дела, која нису романи.</p> <p>1. <i>Градинар</i> 2. <i>Употреба човека</i> 3. <i>Господа Глембајеви</i> 4. <i>Салашар</i> 5. <i>Корени</i></p>	
11.	<p>Допуни следећу реченицу називом књижевнотеоријског појма о коме је реч.</p> <p>Приповедачки поступак, који се састоји у томе да приповедач у облику монолога посебног причаоца стилизује причање као непосредно, усмено казивање, назива се _____.</p>	
12.	<p>На линији напиши назив мотива који доминира у следећем примеру:</p> <p>Један је то од оних споменара што се поклањају девојчицама да би у њих прикупиле пригодне записе својих најближих; али у малом граду, какав је Нови Сад уочи Другог светског рата, ово је једина донекле укусна и привлачна, једина интимна врста бележнице до које се за новац може доћи.</p> <p style="text-align: right;">_____</p> <p style="text-align: right;">(назив мотива)</p>	
13.	<p>Поред сваког књижевног лика напиши наслов дела у којем се тај лик јавља.</p> <p>1. Радош _____</p> <p>2. Ладо Тајовић _____</p> <p>3. Естрагон _____</p> <p>4. Сава Дамјановић _____</p>	
14.	<p>На линији напиши име и презиме јунака који казује следеће речи:</p> <p>„Почињем ову своју причу, низашто, без користи за себе и за друге, из потребе која је јача од користи и разума, да остане запис мој о мени, записана мука разговора са собом, с далеком надом да ће се наћи неко рјешење кад буде рачун сведен, ако буде, кад оставим траг мастила на овој хартији што чека као изазов.”</p> <p>Јунак који приповеда зове се _____.</p>	
15.	<p>Спајањем субјективног и објективног, песничког и научног остварује се есеј. У следећем одломку из Андрићевог есеја <i>Разговор с Гојом</i> подвуци субјективне ставове писца.</p> <p>По том вишку који носи свако уметничко дело као неки траг тајанствене сарадње између природе и уметника, види се демонско порекло уметности. Постоји легенда да ће Антихрист, када се буде појавио на земљи, стварати све што је и бог створио, само са већом вештином и са више савршенства. Његове пчеле неће имати жаоке и његово цвеће неће тако брзо венути као што вене ово у нашој природи. Тиме ће он намамити лакоме и лаковерне. Можда је уметник претеча Антихриста. Можда се хиљаде и хиљаде нас „играмо Антихриста”, као што се деца, усред мира, играју рата.</p>	

16.	<p>У следећем примеру подвуди стих написан у деветерцу и у њему, усправном линијом, обележи место цезуре.</p> <p>Улица му пропије Све зелене новчанице Пиштаљке звонцад и трубе У крошњи му гнезда свијају Пролеће му прсте креше</p>	
17.	<p>Ретардација је један од битних поступака у техници епског причања којим се задржава и успорава развој радње и одлаже њен исход. Наведи три кључна ретардирајућа епска елемента. Одговоре напиши на линијама.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	
18.	<p>На линији поред наслова сваког дела напиши назив књижевног рода којем то дело припада.</p> <p><i>Можда спава</i> (Владислав Петковић Дис) _____</p> <p><i>Коштана</i> (Борисав Станковић) _____</p> <p><i>Бакоња фра Брне</i> (Симо Матавуљ) _____</p> <p><i>Руке</i> (Ранко Маринковић) _____</p>	
19.	<p>Допуни почетак реченице која следи, именом и презименом чувеног теоретичара књижевности.</p> <p>_____ (1893–1970) у књизи <i>О књижевном делу</i> (1931) на систематичан начин представио је учење о слојевитој структури књижевног дела.</p>	
20.	<p>Заокружи слово испред имена аутора, чији одломак из огледа о култури је дат у примеру који следи.</p> <p>„Али да се вратимо на језик, језике. Наш свет не чита доста, не чита стално. Упознати стран језик темељно, до степена кад стран језик постане доматерњи језик, то је читање, то је књига у џепу стално. Чувено име Шели, кад је тог дивног песника избацило море на копно, није у џеповима имао ни сендвича, ни новца, имао је, умро са њом, књигу. Читање то је култура. Школа, почетак културе, путовања (што више пешке), културна панорама: читање, страст и сласт културе, култура сама.”</p> <p>а) Миодраг Павловић б) Петар Цацић в) Исидора Секулић</p> <p>г) Јован Скерлић д) Богдан Поповић</p>	

Тест прегледао: _____

Укупно бодова: _____